

Valtuustoaloite Äänelän kauppiastalon säilyttämisestä

KHALL 05.10.2026
382/12.03.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Jarkko Sanisalo, p. 040 674 3467

Valtuutetut Hilkka Lappalainen, Marja Riitta Linnaranta, Maire Huopalainen, Juho Tiainen, Marjo Isotalus, Sanni Saari, Ulla Sallinen ja Tiina Tilaus ovat jättäneet 14.9.2026 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Rantasalmen kunta ryhtyy aktiivisiin toimiin Rantasalmen keskustassa sijaitsevan historiallisen Äänelän kauppiastalon säilyttämiseksi ja sen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi tekemällä virallisen kumppanuussopimuksen sekä osoittamalla kohteelle taloudellista tukea. Aloitteessa esitetään, että kunta käynnistää neuvottelut kiinteistön omistajan kanssa, osoittaa taloudellista tukea näyttelytoiminnan jatkamiseen, sisällyttää Äänelän markkinointiinsa ja hyödyntää sen tiloja vastineena tuelle omassa toiminnassaan.

Aloitteessa perustellaan esitystä sillä, että kauppias Nikolai Ivanoffin rakennuttama Äänelän kauppatalo on maakunnallisesti merkittävä suojelukohde, joka kuuluu Etelä-Savon maakuntakaavassa Rantasalmen keskustan vanhat rakennukset -aluerajaukseen, ja jolla on vahva side kunnan historiaan muun muassa entisenä koulun laajennustilana, kunnanvirastona ja kirjastona.

Kohde on täysin yksityinen. Vuonna 1882 rakennetun hirsitalon omistaa ja ylläpitää Etelä-Savon rakennusperintöyhdistys ry, jolle kunta luovutti kiinteistön lahjoituksena vuonna 2018. Äänelässä toimii yksityinen museo, ja kunta on aiemmin myöntänyt hakemuksesta vuosittaista avustusta näyttelyn valvojan palkkaukseen.

Museoviraston ja Suomen Kotiseutuliiton rekistereihin pohjautuvan arvion mukaan Suomessa toimii yhteensä noin 600-800 pientä, yksityistä tai ei-ammattillista museota ja erilliskokoelmaa. Tästä joukosta ammatillisesti hoidettuja pikkumuseoita on noin 70-75 kappaletta, ja niitä ylläpitävät tyypillisesti vakavaraiset säätiöt tai valtakunnalliset yhdistykset museoalan ammattilaisten voimin. Valtaosa, yli 700 kohdetta, on kuitenkin paikallisten kotiseutu- ja aatteellisten yhdistysten ylläpitämiä ei-ammattillisia museoita, jotka toimivat pääasiassa kesäkausina talkoovoimin. Etelä-Savon maakunnassa vastaavia pieniä, yksityisten toimijoiden ylläpitämiä museokohteita on noin 15-20, ja Äänelä on yksi näistä.

Rantasalmella toimii Äänelän lisäksi kaksi muuta museokohdetta, jotka edustavat erilaisia ylläpito- ja rahoitusmalleja. Baggen museo Jumikkalan kartanossa on säätiöpohjainen yksityismuseo, jota

hallinnoi Rantasalmen Virkistys- ja Sivistyssäätiö sr. Rantasalmen museo Myllyrannan museoalueella on puolestaan kunnan omistama ja ylläpitämä paikallismuseo.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Leskinen Rainer

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää merkitä aloitteen tiedoksi ja lähettää sen valmisteltavaksi.

Päätös:
